

HAYAL EDİLMİŞ BİR GELECEK ÜZERİNDEN BUGÜNE BAKMAK: MEHMET AÇAR İLE SÖYLEŞİ

LOOKING AT THE PRESENT THROUGH AN IMAGINED FUTURE: INTERVIEW WITH
MEHMET AÇAR

Sinem ŞAHİN YEŞİL¹

Özet

Bu söyleşi sinema eleştirmeni ve yazarı Mehmet Açar'ın bilim kurgu edebiyatına yaptığı katkılara odaklanmakta, başta *Siyah Hatıralar Denizi* (2000) ve *Kayıp Hasta* (2017) olmak üzere çeşitli roman ve öykülerinin üretim süreçleri, beslendiği kaynaklar, bilim kurgu, ütopya ve distopya hakkındaki görüşleri ve düşüncelerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Açar, Bilim kurgu, Ütopya, Distopya, Edebiyat

Sorumlu Yazar/Corresponding Author

E-posta / E-mail

Atıf / To Cite:

: Sinem ŞAHİN YEŞİL

: sinemyesilin@gmail.com

: Şahin Yeşil, S. (2025). Hayal Edilmiş Bir Gelecek
Üzerinden Bugüne Bakmak: Mehmet Açar ile Söyleşi,
ViraVerita E-Dergi, sayı:21, 145-153.

¹ Dr. Öğretim Görevlisi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara/TÜRKİYE. (ORCID: [0009-0007-5009-4286](https://orcid.org/0009-0007-5009-4286)).

Bu çalışma [Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası \(CC BY-NC 4.0\) lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) kapsamında yeniden kullanılabilir.

Abstract

This interview focuses on the contributions of film critic and writer Mehmet Açar to science fiction literature, and includes the production processes of his various novels and short stories, especially *Siyah Hatıralar Denizi* (2000) and *Kayıp Hasta* (2017), his sources of inspiration, his views and thoughts on science fiction, utopia and dystopia.

Keywords: Mehmet Açar, Science Fiction, Utopia, Dystopia, Literature

Hayal Edilmiş Bir Gelecek Üzerinden Bugüne Bakmak: Mehmet Açar ile Söyleşi

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Sinema eleştirmeni ve yazarı Mehmet Açar'ı öncelikle film eleştirileriyle tanıyoruz ama edebiyat alanında da eserler ürettiğinizi biliyoruz. Özellikle bilim kurgu türüne ya da spekülatif kurguya nasıl ilgi duymaya başladığınızı merak ediyorum. Okuduğunuz Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün bunda bir etkisi oldu mu? Bu alana yönelmenizde hangi filmler ve romanlar sizde nasıl izler bıraktı?

Mehmet AÇAR: Üniversitede İngiliz Dili ve Edebiyatı'nda aldığım derslerin ve hocalarımdan üzerimde elbette etkileri oldu. Ama bilim kurgu aşkı orada başlamadı. Bilim kurguyu çocukluğumdan beri severdim. Dizilerle, filmlerle başladı, romanlarla sürdü. Sevdiğim birçok bilim kurgu filmi var. Ama bilim kurgu yazmaya yönelmemde asıl belirleyici olan romanlardır. Özellikle, 1990'lı yıllarda bilim kurgu türünde çok roman okuduğumu hatırlıyorum. En çok da Ursula K. Le Guin ile Stanislav Lem'den etkilendim. *Karanlığın Sol Eli*, *Mülksüzler* ve *Solaris* benim için çok önemli romanlardır. Bu üç modern klasiği okuduktan sonra, bilim kurgunun yirminci yüzyıl edebiyatının en önemli kollarından biri olduğunu anlıyorsunuz.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: 1998'de *Anarşik Rehavet* başlığı altında toplanan ilk öykülerinizi şu anda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mehmet AÇAR: *Hayalet Gemi* dergisi için yazdığım öyküler var o kitapta. Bazılarını 1990'ların hemen başında, daha otuz yaşına bile girmeden yazmıştım. Orada yayımlanan "1Z Oteli" adlı öyküm, Murathan Mungan'ın yaptığı bir seçki olan *Oteller Kitabı*'na girdi geçen yıl. O vesileyle yıllar sonra eski öykülerime yeniden döndüm. Çoğunu baştan okudum. Tabi ki bazı cümleler, kelime seçimleri beni hemen rahatsız etti ama yine de gözden geçirilmiş haliyle yayınlanması konusunda kuşkularım var. Belki de hiç değişmeden öyle kalmalı. Eski metinlerimi yeniden okumak zaman yolculuğu gibi geliyor bana. Düşünüyorum da *Anarşik Rehavet* kitabının yeri çok ayrı benim için. İlk göz ağrısı gibi... O hikâyeleri yazarken gelecekte daha çok geliştireceğim bazı denemeler yaptığımı düşünüyordum -ki mesela *Siyah Hatıralar Denizi*, "Dalgın Yağmurlar Mevsimi"nin devamıdır aslında. Gerçi daha sonra yazdığım romanlarda çok farklı yollara saptım, *Anarşik Rehavet*'teki damarlara, temalara bir daha neredeyse hiç dönemedim. Ama hayatımı sadece roman yazarak kazansaydım, eminim *Anarşik Rehavet*'teki hikâyelerime benzer polisiye, bilim kurgu ve fantezi türünde başka ürünler ortaya çıkardı.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: 2000 yılında yayımlanan *Siyah Hatıralar Denizi*, benim keyifle okuduğum iyi bir bilim kurgu romanı. Böyle hissetmemin bir nedeni de gerilim ve gizem unsurunun zaman ve mekânın çeşitli olanakları üzerinden kurulmuş olması. Bu, romana hem felsefi bir derinlik hem de merak duygusu katıyor. Böyle bir romanı yazmak nasıl aklınıza geldi? Hayatınızın ve dünyanın hangi tarihsel koşullarında, nasıl bir ruhsal durumda yazdınız onu?

Mehmet AÇAR: İkinci ve üçüncü romanlarım, yani *Hayatın Anlamı* ve *Çok Uzaklarda Bir Yaz*, 1990'lı yıllardan itibaren zihnimin içinde geliştirmeye çalıştığım fikirlerdi. *Siyah Hatıralar Denizi* ise çok farklı bir yerden aniden çıkıp geliverdi. *Anarşik Rehavet*'teki üç bölümlü uzun öykü "Dalgın Yağmurlar Mevsimi"nin devamı niteliğinde bir novella vardı aklımda. Anlatıcı, Kuzey Kutbu'na yakın bir bölgede, tuhaf gizemli olayların gerçekleştiği bir bölgeye gidiyordu. Öncelikle karakter değişimi üzerine kurulu olmasını istiyordum. Yazmaya başladım ve kaldığı otelle ilgili detaylar ortaya çıktıkça bunu roman olarak ele almaya karar verdim. Elimde "Dalgın Yağmurlar Mevsimi"nde kurduğum hazır bir dünya vardı zaten. Çevre felaketlerinin sonucunda kapitalizm ve tüketim toplumunun toptan çöktüğü bir dönemde geçen distopik roman fikrine yeniden dönmek bana çok çekici geliyordu. "Komünizmin ekonomik anlamda zorunlu olarak hayatta kalma adına kurulduğu bir sistem nereye kadar yürüyebilir?" sorusundan yola çıkma fikri de öyle... Komünizmin devamını ve kurumsallaşmasını isteyen devletçiler ile serbest pazar ekonomisini yeniden kurmak isteyen liberaller, geçmişin paradigmatlarıyla düşünürken otorite karşıtı özgürlükçülerin ütopyalarıyla ortaya çıktıkları bir ortam hayal etmeye başladım. Yani, distopyanın içinde ortaya çıkan üç ayrı kurtuluş senaryosunu okurun önüne koymak istedim. Tüm bunlar, reel sosyalizmin yıkıldığı dönemden beri aklıma takılan konulardı. SSCB kurulduktan sonra güçlü bir sosyalist devlet yapılanması uğruna anarşistlerin ve özgürlükçülerin tasfiyesi, kafamı en çok kurcalayan bir başka meseleydi. Roman tüm bu fikirlerin etrafında kuruldu. Fakat romanı yazarken okura sunmak istediğim bir tezim yoktu. Sadece sorular, düşünceler vardı aklımda. Romanın da yanıt vermekten ziyade soru sormasını istedim. Otel ise tüm bu tartışmaları dinleyen ama yorum yapmayan, sadece insanların iç dünyasını anlamaya çalışan meraklı ve muzip bir zihinden izler taşımalıydı. İnsanlara varlığını belli etmeyi seven ama ne olduğunu hep saklayan bir gizem... Aslına bakarsanız, benim için her roman, yanıtını tam olarak bulamadığım konulara girme, duygu ve düşüncelerimi okurlarla paylaşma deneyimidir. *Siyah Hatıralar Denizi* tam da böyle bir roman...

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Romandaki Ennoia Otelinde dolaşmak, aynı zamanda romanlar ve filmler, metinler ve anlatılar arası bir gezinti deneyimi sunuyor. Burada, *Medyum* olarak çevrilen *The Shining*'den (Stephen King, 1977; Stanley Kubrick, 1980) sahnelerle, *Mülksüzler*'in (Ursula K. Le Guin, 1974) fikirleriyle karşılaşmak mümkün. *Alice Harikalar Diyarında* (Lewis Carroll, 1865) ve *Babil Kütüphanesi* (Jorge Luis Borges, 1941) gibi kitapların bir tür boyutlar arası iletişim aracı olarak

kurgulanması, otelin *Şato* (Franz Kafka, 1926) ve *Solaris* (Stanislaw Lem, 1961) ile felsefi yakınlığı ve bölüm başlarındaki epigraflar bu metinlerarası diyalogu besliyor. Bundan biraz söz eder misiniz?

Mehmet AÇAR: *Siyah Hatıralar Denizi*'ni yazarken metinlerarası okumalara açılan bir roman olması gerektiğini düşünüyordum hep. Özellikle *Şato*, *The Shining* ve *Solaris*'in benim için ilham verici olduğunu okurdan hiç saklamadım. Bölüm başındaki alıntılar, beni yazar olarak *Siyah Hatıralar Denizi*'ne taşıyan tüm metinlere saygı duruşu hiç kuşkusuz. Otelin kütüphanesini de metinlerarasına açılan neredeyse sonsuz bir okyanus gibi düşündüm. Kitaplar üzerinden iletişim kurmak, romanın en önemli motiflerinden biri. Anlatıcının, devlet müfettişi olarak başladığı romanı yazar olarak bitirmesini unutmamak gerek. Ayrıca, şunu da söylemek isterim: “Durgun Zaman”, benim çocukluk fantezilerimden biridir. Siz *Alice Harikalar Diyarında* dediniz az önce. Ondan da söz etmek isterim. Çocukken okumuş ve duygusal bağ kurmamıştım. Çünkü macera romanı fanatığıydım o zamanlar. Özellikle Jules Verne'in Türkçe'de yayımlanmış her romanını okumuştum galiba. Ama ileriki yıllarda *Alice Harikalar Diyarında*'nın edebiyat tarihinin en ilham verici klasiklerinden biri olduğunu elbette anladım. Yazmaya başladıktan sonra sürekli diyalog halinde olduğum bir metin hâline geldi. Kafka'yı ise ortaokul ve lise yıllarında okumuş ve nedenini tam olarak bilemeden hayran olmuştum. *Şato*'nun ana karakteri Kadastrocu'nun başına gelenlerden adeta büyülenmiş; “demek böyle bir roman yazılabiliyormuş”, diye çok heyecanlanmıştım. 1980'li yıllarda Borges'in elime geçen ilk kitabını okuduktan sonra yazdığı her şeyi bir an önce okuma arzusuyla dolduğumu hatırlıyorum. Özetle, *Siyah Hatıralar Denizi*, çok sevdiğim bazı yazarlara saygı duruşu gibidir. Diğer kitaplarıma oranla okurluk serüvenimi daha çok yansıtır.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: 2017 yılında yayımlanan *Kayıp Hasta*'da yine bir kapatılma hikâyesi okuyoruz. Ancak bu roman, yumuşak veya sert, çeşitli tahakküm sistemleriyle donatılmış; Kafkaesk bürokrasi sistemi ve yapay zekâ ile yürütülen, eklektik, labirentsi bir hastanede geçmesi bakımından tam bir distopya. Burada, gerçeği arayan baş karakterin peşinde *Inferno*'yu andıran hastanenin katlarında aşağı indikçe biyopolitika, bellek, kimlik ve rüyalar üzerine düşünüyoruz. İyi bir bilim kurguda olması gerektiği gibi, bu romanın hem güçlü bir eleştirel arka planı hem de yaşadıklarımıza ve insan olma hâline değen bir yanı var. Bu romanı yazarken nasıl bir okuma, nasıl bir fikri hazırlık yaptınız?

Mehmet AÇAR: 2009'da *Çok Uzaklarda Bir Yaz* yayımlandıktan sonra aklımda birçok roman fikri dolaşıyordu. Bilim kurgudan ziyade polisiye vardı aklımda. En çok da polisiye için not alıyordum. İşlerimin yoğunluğu nedeniyle roman yazmak benim için kolay değildi, şimdi de değil. Çok güçlü bir motivasyon veya “Bu romanı mutlaka yazmalıyım” düşüncesi olmadan o fedakarlığı göze almam zor. Hiçbir roman fikri beni o kadar sarmıyordu. Sonra gördüğüm bir rüya üzerine *Kayıp Hasta*'yı yazmaya karar verdim ve kısa sürede tutkulu bir yazma sürecine dönüştü. *Siyah Hatıralar Denizi*'nde olduğu gibi

finali geç buldum. Arada takılıp kaldığım bir sürü yer oldu. Bazı bölümlerde sonradan beni çok yoracak değişiklikler yaptım. Büyük bir heves ve istekle yazıyordum. Soran yakınlarıma “Fazla ilgi görmeyecek karanlık ve kasvetli bir şey üzerine çalışıyorum ama çok önem verdiğim bir roman. Mutlaka yazmak zorundayım, en azından kendim için”, diyordum. Son halini verip matbaaya gönderdiğimde ise neden bilmem fikrimi değiştirmiştim. İlgi göreceğine çok emindim. Yeni ve farklı bir şey olduğunu, her zamankinden daha geniş bir okur kitlesine ulaşacağına inanıyordum. İlk tepkiler beni haklı çıkardı. Medyada olumlu eleştiriler aldı, “en iyi romanım” olduğunu söyleyenler çıktı. Birçok söyleşi verdim ama sonra derin bir sessizlikle karşılaştım. Aslına bakarsanız bu sessizlik hâlâ sürüyor. Şimdi anlıyorum ki, yazarken romanı bekleyen kaderi önceden görmüşüm. Özene bezene bir yapı kurdum ama galiba okurları yoran zor ve karışık bir roman çıktı ortaya. *Kayıp Hasta* tek cümlede, devletin, iktidarın gücü karşısında bireyin çaresizliğidir... Topluma hizmet etmeyi değil, onu kendi siyasi görüşüne göre şekillendirmek isteyen bir iktidarın ne kadar zalim hale gelebileceğini anlatır. Romanı yazarken Foucault okuma ihtiyacı duydum ve çok da iyi oldu. Özellikle sosyal bilimlerle ilgili görüşleri zihnimi çok açtı. *Kayıp Hasta* asıl olarak Kafkaesk bir romandır. Aynı zamanda karanlık bir distopyadır. Çıktığında herkes aşağı yukarı aynı şeyleri yazdı ve söyleşilerde de hep aynı şeyleri konuştuk zaten. Ne var ki, okurlar söyleşilerde, değerlendirme yazılarında “toplum mühendisliği”, “distopya”, “kafkaesk” ve “çıkış yok” gibi ifadeleri görünce romandan uzak durdu anladığım kadarıyla. Bana sorarsanız, film ve dizi olmaya en uygun romanımdır... Çoğu konuda karamsar olsa da bazı konularda iyimser fikirleri temsil eder.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: İster otelde ister hastanede olsun dolaşıp duran, cevaplar arayan, kimi zaman ümitsizliğe kapılan ve bir anlam ya da hakikat arayışı için çırpınıp duran yalnız karakterleriniz var. Bu kişiler hakkında neler söylemek istersiniz?

Mehmet AÇAR: “Hakikat arayışı”, güzel gözlem. Benim için kritik bir nokta aslında. Düşünüyorum da gerçekten var böyle bir arayış romanlarımda. Ama karakterler süreç içinde bulma umudunu kaybediyorlar; onun yerine kendileriyle ilgili daha önemli şeyler keşfediyorlar. Hakikati bulmanın çok büyük bir iddia olduğunu ve bu arayış sırasında aslında neler kaybettiklerini anlıyorlar. “Çırpınıp durma” konusu da doğru gözlem. Aslında Kafka’nın ana karakterlerinde de vardır aynısı. *Dava* ve *Şato*’nun karakterleri sonuna kadar çaba gösterirler mesela. Benim karakterlerim de öyle... Yalnızlar ama yalnızlıktan kurtulmak istiyorlar. Ruhsal anlamda bir ev arayışı var hepsinde. Dünyayla güçlü bağlar kurmak, aidiyet hissetmek istiyorlar ama bunu nasıl yapacaklarını bilmiyorlar.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Anlatılarınızda güçlü bir mekânsallık söz konusu. Gerilim ve hikâye genellikle bu mekânlar üzerinden kuruluyor diyebilir miyiz? *İstanbul 2099* derlemesinde yayımlanan “Üçüncü Çocuk” öykünüzde de bu sefer bir gökdeleni merkeze alarak teknoloji destekli bilinçdışı ikna sistemleri aracılığıyla son derece kişisel düzeyde işletilen toplumsal korku politikalarını, Ballard’ın *Gökdelen*

(1975) romanını anımsatır biçimde kurguluyorsunuz. Öyküyü, bir yanıyla da *Cesur Yeni Dünya'yı* (Aldous Huxley, 1932) andıran günümüzün hedonist, neoliberal distopya coğrafyasının bir eleştirisi olarak düşünebilir miyiz? Bu distopyadan özgürleşme umudundan söz etmek mümkün mü? Yoksa gökdelen sakinleri için artık çok mu geç?

Mehmet AÇAR: Mekân konusundan başlarsak, çok haklısınız. *Siyah Hatıralar Denizi*, *Kayıp Hasta* ve *Üçüncü Çocuk*, öncelikle geçtikleri mekânları düşünüp tasarladığım anlatılar. Üçünde de tek mekâna mahkûm olma hissi var ki o hiç tesadüfi değil. Çocukluğumdan beri çok fazla “çıkış yok” rüyası gördüğüm için olsa gerek, mekânda sıkışıp kalma temasını çok sevdiğimi ve ilham verici bulduğumu inkâr edemem. Bunlar sadece yazdıklarım. Bir de düşünüp yazmadıklarım ve başlayıp bıraktıklarım var. Üniversite yıllarında başladığım ve 3 bölümden ileri gidemediğim bir roman vardı mesela. Sabaha kadar süren çok uzun bir elektrik kesintisi sırasında üniversitede geçiyordu. 12 Eylül’den sonraki baskı rejimini dolaylı olarak anlatmayı planlıyordum. Sorunuzun ikinci kısmına gelirsek, Ballard, benim 1990’lı yıllarda okuduğum bilim kurgu yazarlarından biridir. Çok severim kendisini, etkilendiğim yazarlar arasında sayarım ama *Gökdelen* ne yazık ki hâlâ okumadığım bir romanı. *Cesur Yeni Dünya'yı* da referans veremem açıkçası. “Üçüncü Çocuk”, “kentsel dönüşümün hiç bitmediği, hep aynı sorunların devam edip gittiği İstanbul 2099’da nasıl bir yere benzerdi?” sorusundan ortaya çıktı. Sizin de söylediğiniz gibi çok açık şekilde günümüzün eleştirisi üzerine kurulu. Tabii ki bir distopya. Ama aynı zamanda eğlenceli olmasını istediğim bir öyküydü. Pandemiden önce yazmıştım. Öyküde Valilik’in “zorunlu ev çalışması” ilan ettiği sokağa çıkmama günlerinin bir gün gerçek olacağını biliyordum ama açıkçası o kadar çabuk değil. Bilim kurgunun en özgürleştirici yanı bu: Günümüz üzerine fikirlerimi hayal edilmiş bir gelecek üzerinden anlatmayı çok seviyorum. Bana sorarsanız, bütün distopyalar özgürleşme umudunu yansıtan metinlerdir. En azından benim distopyayı konu alan metinlerim aynı umudu taşır.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Spekülatif kurgu anlatılarını ortak insanlık mirası olarak değerlendirebiliriz. Öte yandan, bazı coğrafyaların bazı dönemlerde ön plana çıktığını görüyoruz. Örneğin, 1970’ler Amerika’sındaki feminist ve kuir ütopyaların ya da günümüzde Afrika fütürizminin etkilerinden söz ediyoruz. Sizce, Türkiye’de bilim kurgu, ütopya ve distopya üretimini göz önünde bulundurduğumuzda bu ortak mirasa bir katkı sunabiliyor muyuz? Ya da yolun neresindeyiz?

Mehmet AÇAR: 1998’de *Anarşik Rehavet*, 2000 yılında *Siyah Hatıralar Denizi* yayımlandığında Türkiye’deki telif bilim kurgu eserlerinin sayısı çok çok azdı. Ama yirmi beş yıl sonra geldiğimiz noktada, Türkiye’de ciddi bir bilim kurgu külliyatı var artık. Mesela FABİSAD (Fantazya ve Bilimkurgu Sanatları Derneği) kurulalı yıllar oluyor. Birkaç yıl önce FABİSAD’ın roman jürisindeydim ve iyi romanlar okudum. Ama dünya bilim kurgu edebiyatına dahil olmak, ekol haline gelmek pek kolay değil. Biz çok iyi işler ortaya koysak da bunları yabancı okurlarla buluşturmak zor. Sonuçta, Batı için biz hâlâ “Üçüncü

Dünya”yı ve öncelikle, “Üçüncü Dünya’dan iyi bilim kurgu çıkmaz” imajını yıkmamız gerek. Aslında çıkar. Hem de alası çıkar. Ama “Yolun neresindeyiz?” diyorsunuz ya, henüz başında bile değiliz galiba. Belki Netflix veya Disney’de gösterilen bir Türk bilim kurgu dizisi çok ilgi görür de önümüzde yeni yollar açılabilir. Umutsuz olmamak gerek. Ayrıca, dünya deyince aklımıza sadece ABD ve Avrupa gelmesin... Asya’yı ve Güney Amerika’yı unutmamak gerek. Türk dizilerinin farklı coğrafyalardaki başarılarını atlamayalım.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Sinemada pek çok distopyayı keyifle izliyoruz. Ama günümüzde, tıpkı edebiyatta olduğu gibi sinemada da ütopya tercih edilen bir tür değil. Söz konusu durumun ütopyaya ilişkin fikir ve tartışmaların daha geniş kitlelere ulaşmasını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir mi?

Mehmet AÇAR: Güzel soru. Benim de öteden beri üzerine düşündüğüm bir konu. Ütopik bir roman konusunda 3-4 sayfalık notlar almıştım. Ama sonra tümünden unuttum gitti. Çünkü ilgi çekmeyeceğini düşündüm. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra, Stalin’le birlikte sosyalizm ütopyası öyle bir çöktü ki, o tarihten sonra solun gelecek adına ortaya koyduğu hiçbir vizyon ilgi çekmez oldu. Ki solun çöküşü hâlâ devam ediyor. Bugün eski usul sosyalistlerden ziyade politik aktivistler var artık. Onların da hayatın her alanında mücadele edecek, karşı çıkacak o kadar çok şeyi var ki, ütopya hayal etmeye vakitleri yok. Kapitalizmi, neoliberalizmi kökünden sorgulayanların sayısı artmıyor. Sorgulamak gereksiz geliyor insanlara. O yüzden herkes sistemi iyileştirme mücadelesi veriyor. Sol muhalefetin gündemi yıllardır hep aynı: Demokrasi mücadelesi, azınlık hakları, ekolojik sorunlar, göçmenler, ırkçılık, ayrımcılık karşıtlığı, çokkültürlülük, LBGT hakları ve benzerleri... Herkes gelir adaletsizliğinden söz ediyor ama var olan ekonomik sistemi sorgulayan yok mesela. Tüm dünyadaki sağ siyasi liderlerin vizyonu ise hep aynı: ekonomisi daha çok büyüyen, zenginleşen bir ülke. Nüfusu genç tutmak için de herkesin daha çok çocuk yapmasını istiyorlar. Yeryüzündeki tüm kaynakları tüketene kadar devam edecek ve hiç bitmeyecek bir ekonomik büyümeden başka insanlara sunacak hiçbir vizyonları yok. Ama başta alt sınıflar olmak üzere herkes, ekonomik büyümeyi vadedene oy veriyor. Dolayısıyla, sol tüm dünyada ağır bunalımda. Refah değil özgürlük, doğa sevgisi ve demokrasi gibi değerlere sahip çıkıyor. Ve sol hareket geldiği noktada, dar gelirli ve işçi sınıfını bile aşırı sağcılara kaptırmış durumda. Ki bu arada, tırnak içinde “demokrasi görünümü baskı rejimleri” çağında yaşıyoruz artık. Yani, demokrasinin sadece adı var. Böyle bir ortamda insanları sürükleyecek ütopyalara her zamankinden daha çok ihtiyaç duyuyoruz aslında. Ama kapitalizm hepimize, kendi bireysel ütopyamızın peşinde koşmayı dayatıyor.

Sinem ŞAHİN YEŞİL: Son olarak, sizce neden spekülatif kurgu okuyor ve izliyoruz? Buna ek olarak şöyle soralım: Ütopya ve Distopyalara neden ihtiyacımız var?

Mehmet AÇAR: Ütopyalara, hayal kurmak ve daha iyi bir dünyaya inanmak için ihtiyacımız var. Ütopyalar, geleceğe olan inancımızın göstergesi aslında. Distopya ise bence günümüzü anlamının,

anlatmanın dolaylı bir yolu. Çoğu insan geleceğe iyimser şekilde umutla bakar. Bakmak zorundadır. Umutsuz yaşamak zordur. Distopya içinden geçilen zor zamanları temsil eder. Sona ereceği varsayılır. Distopya bence en kötüsünü hayal etmek ve en kötüden sonra gelecek kurtuluşu hayal etmektir.

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Mali Destek | Atıf Şekli: Sinem Şahin Yeşil, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | Sinem Şahin Yeşil has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Bu makale Sinem Şahin Yeşil tarafından tek başına hazırlanmıştır. | This article was prepared by Sinem Şahin Yeşil alone.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Sinem Şahin Yeşil tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | No conflict of interest or common interest has been declared by Sinem Şahin Yeşil.

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Sinem Şahin Yeşil, makalenin tüm süreçlerinde Vira Verita E-Dergi'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde ViraVerita E-Dergi'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın ViraVerita E-Dergi'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedir. Sinem Şahin Yeşil declares that she complies with the scientific, ethical, and quotation rules of ViraVerita E-Journal in all processes of the paper and that she does not make any falsification of the data collected. In addition, she declares that ViraVerita E-Journal and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than ViraVerita E-Journal.